

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 2 kwietnia 2019 r. Sąd Rejonowy w Zgierzu w sprawie z powództwa B. S. przeciwko (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W. o zapłatę:

1. zasądził od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. na rzecz B. S. kwotę 2.916,70 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia 19 września 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku i ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 roku do dnia zapłaty

1. oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

2. ustalił, że strony ponoszą koszty procesu na zasadzie z art. 100 zd. 1 k.p.c., pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany, zaskarżając go w części, tj. w zakresie pkt 1 wyroku w części tj. co do kwoty 2887,20 zł wraz z odsetkami za opóźnienie od dnia 19 września 2015 r. oraz w zakresie pkt 2 sentencji, dotyczącego rozliczenia kosztów procesu, w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucono:

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj.:

a. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez bezzasadne ustalenie, iż najem w przedmiotowej sprawie trwał przez okres 12 dni i oparcie tych ustaleń na niewiarygodnych dokumentach przedstawionych przez powoda w sytuacji, gdy Sąd winien ustalić czas najmu na podstawie zeznań poszkodowanego, który stwierdził, iż najem trwał 7-8 dni, a jak odstawił samochód do naprawy to dopiero po 2-3 dniach podstawiono mu samochód zastępczy, natomiast auto zastępcze zdał dzień przed odbiorem auta, które to zeznania korelują z opinią biegłego, który co prawda ustalił, że uzasadniony czas najmu to 12 dni, jednak nie brał pod uwagę, że pojazd został podstawiony dopiero po 2-3 dniach i oddany na dzień przed odbiorem pojazdu uszkodzonego z warsztatu (12 dni - 3 dni - 1 dzień = 8 dni najmu).

a. art. 233 § 1 k.p.c. i art. 278 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodu z opinii biegłego i bezzasadne przyjęcie, że stawka najmu stosowana przez powoda w wysokości 319,80 zł brutto/dzień była stawką rynkową w sytuacji, gdy biegły wskazał, że maksymalna stawka najmu pojazdu w obrocie gotówkowym wynosi 119 zł brutto/dzień.

2. naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.:

a. art. 362 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c. poprzez ich błędną wykładnię prowadzącą do uznania, że w granicach adekwatnego związku przyczynowego pozostają koszty najmu według stawek tzw. najmu bezgotówkowego, które są znacznie wyższe od stawek rynkowych - ustalonych w obrocie poprzez prawidłowe mechanizmy popytu i podaży, podczas gdy są one stosowane wyłącznie w przypadkach, gdy odpowiedzialnym za wypłatę odszkodowania jest zakład ubezpieczeń;

art. 826 § 1 k.c. oraz art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze zm.) w związku z art. 362 k.c. poprzez ich niezastosowanie i nieustalenie, że poszkodowany przyczynił się do zwiększenia rozmiaru szkody poprzez zawarcie umowy najmu pojazdu zastępczego po stawce 319,80 zł brutto.

W konsekwencji podniesionych zarzutów apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa w zaskarżonej części oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych w całości, a także zasądzenie kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o oddalenie apelacji pozwanego jako bezzasadnej oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna i nie zasługiwała na uwzględnienie.

Tytułem wstępu stwierdzić należy, że Sąd Okręgowy w całości podziela ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, przyjmując je za własne i czyniąc integralną częścią poniższych rozważań, co czyni zbędnym konieczność ich ponownego, szczegółowego przytaczania.

Nietrafne są zarzuty naruszenia dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c..

Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów, według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału.

Nie sposób zgodzić się ze skarżącym, iż Sąd Rejonowy dokonał błędnej oceny materiału dowodowego przez przyjęcie, że najem w przedmiotowej sprawie trwał przez okres 12 dni. Zdaniem apelującego przedstawione przez powoda dowody w postaci dokumentów były niewiarygodne, a Sąd powinien oprzeć swoje ustalenia na zeznaniach poszkodowanego. Ze wskazaną argumentacją nie sposób się zgodzić. Na potwierdzenie okresu najmu pojazdu powód przedstawił odpis rozliczenia pojazdu. Dokument w sposób wyraźny wskazuje okres wynajmu pojazdu – od dnia 3 sierpnia 2015 roku do 14 sierpnia 2015 roku, który został podpisany przez poszkodowanego. Okres ten jest tożsamy z okresem trwania naprawy samochodu poszkodowanego i przetrzymywania go w warsztacie samochodowym. Ponadto z opinii biegłego wynika, iż okres likwidacji szkody, a tym samym okres wynajmu pojazdu zastępczego, wynoszący 12 dni był prawdopodobny. Wobec przedstawionych dowodów, których prawdziwość nie budziła wątpliwości, nie sposób przyjąć jako wiarygodne zeznań poszkodowanego w zakresie okresu trwania najmu pojazdu. Należy mieć przede wszystkim na względzie, że poszkodowany składał zeznania niemal dwa lata po skorzystaniu z najmu pojazdu zastępczego, a powszechnie znanym faktem jest naturalny proces zapominania. Ponadto zeznania powoda nie są kategoryczne, używa bowiem sformułowań „chyba”, „tak mi się wydaje”, zatem sam nie jest pewien co do przedstawianych okoliczności. Jednocześnie należy zauważyć, iż poszkodowany podawał, że naprawa trwała „chyba 2 tygodnie”, natomiast jak wynika z raportu naprawy, okres ten trwał 12 dni. Zatem skoro poszkodowany błędnie określił okres trwania naprawy, myląc się o dwa dni, nie można bezkrytycznie założyć, iż jego pamięć jest nieomylna i ma rację co do okresu trwania wynajmu pojazdu zastępczego. Z tych przyczyn Sąd Odwoławczy stoi na stanowisku, iż wiarygodność przedłożonych przez powoda dokumentów dotyczących okresu trwania najmu nie budzi wątpliwości i Sąd Rejonowy na ich podstawie zasadnie przyjął, że okres ten wynosił 12 dni.

Odnosząc się do drugiego zarzutu, jakoby Sąd Rejonowy bezzasadnie przyjął, że stawka najmu stosowana przez powoda w wysokości 319,80 zł brutto/dzień była stawką rynkową w sytuacji, gdy biegły wskazał, że maksymalna stawka najmu pojazdu w obrocie gotówkowym wynosi 119 zł brutto/dzień. Pozwany zdaje się nie zauważać, iż biegły poddał analizie ceny rynkowe obowiązujące w dwóch segmentach najmu: gotówkowym i bezgotówkowym. Poszkodowany w niniejszej sprawie korzystał z najmu bezgotówkowego, wobec czego odnoszenie się do stawek panujących na rynku gotówkowym, jak chciałby tego skarżący, nie ma zastosowania w niniejszej sprawie.

Odnosząc się natomiast do samej kwestii stawki najmu bezgotówkowego i różnicy w jego cenie w porównaniu z najmem gotówkowym, należy wskazać, że w ocenie Sądu drugiej instancji różnica ta nie wynika z dowolnego kształtowaniu stawek przez wynajmującego w oderwaniu od popytu i podaży na rynku, a ze szczególnego charakteru tego rodzaju najmu. W pierwszej kolejności zauważyć trzeba, że stawka najmu bezgotówkowego jest wyższa, co wynika z rezygnacji przez wynajmującego z licznych obostrzeń najmu samochodu i zaoferowaniu najemcy dodatkowych korzyści w porównaniu z najmem gotówkowym. Korzystający z najmu bezgotówkowego jest zwolniony z obowiązku wniesienia kaucji, nie ma limitu kilometrów, może w ramach wypożyczenia udostępnić pojazd innej osobie, jak mógłby

to poczynić z własnym pojazdem, jest zwolniony z opłaty za (...) czy opłaty za wydanie i zdanie pojazdu. Stawki w przyjęte w najmie gotówkowym nie uwzględniają natomiast tych opłat, które często są obligatoryjne i stanowią dodatkowy koszt dla najemcy. Kolejnym czynnikiem wpływającym na cenę wynajmu bezgotówkowego jest zwolnienie poszkodowanego z dochodzenia roszczeń od ubezpieczyciela i przeniesienie związanych z tym czynności na powoda. Z tych względów podwyższenie stawki za wynajem bezgotówkowy jest uzasadniony ekonomicznie.

Wobec wyżej wskazanej argumentacji należy stwierdzić, iż dokonana przez Sąd Rejonowy ocena dowodów jest zgodna z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Sformułowane przez pozwanego zarzuty sprowadzają się natomiast do przedstawienia własnej, korzystnej dla strony pozwanej oceny dowód i stanowią jedynie polemikę z prawidłowo poczynionymi przez Sąd I instancji ustaleniami faktycznymi.

Nie wytrzymał krytyki stawiany przez apelującego zarzut naruszenia art. 362 k.c. w zw. z art. 361 § 1 k.c.

Szkodę w rozumieniu art. 361 k.c. stanowi różnica między stanem majątkowym poszkodowanego, który powstał po wystąpieniu zdarzenia powodującego uszczerbek, a stanem, jaki by w jego majątku istniał, gdyby zdarzenie nie nastąpiło. Oczywistym jest, że szkodą jest wszystko to, co stracił poszkodowany, a więc nie tylko zmniejszenie aktywów, ale i zwiększenie pasywów. Natomiast postulat pełnego odszkodowania przemawia za przyjęciem stanowiska o potrzebie zwrotu przez pozwanego tzw. wydatków koniecznych potrzebnych na czasowe używanie zastępczego środka komunikacji w związku z niemożnością korzystania z niego wskutek zniszczenia. Termin wydatków koniecznych oznacza przy tym wydatek niezbędny dla korzystania z innego pojazdu w takim samym zakresie, w jakim poszkodowany korzystałby ze swego środka lokomocji, gdyby mu szkody nie wyrządzono (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 września 2004 r., IV CK 672/03, Legalis nr 277761). Na skutek przedmiotowego zdarzenia poszkodowany nie mógł korzystać przez okres naprawy z własnego samochodu, zatem zaistniała konieczność wypożyczenia samochodu zastępczego, a w konsekwencji poniesienia kosztów związanych z jego wypożyczeniem. Naprawa trwała 12 dni. W tym czasie poszkodowany korzystał z samochodu zastępczego. Koszty wynajmu samochodu przez okres 12 dni zostały udokumentowane przez powoda, który nabył wierzycielność z tego tytułu od poszkodowanego, a jako stawkę za jeden dzień wynajmu pojazdu wskazano kwotę 260 złotych netto za każdą kolejną dobę. Pozwany kwestionuje, iż kwota najmu wynikająca z przyjęcia stawki za wynajem bezgotówkowy, która jest wyższa niż stawka wynajmu gotówkowego, pozostaje w adekwatnym związku przyczynowym z zaistniałym zdarzeniem szkodzącym. Jednocześnie pozwany nie wykazał, że poszkodowany poniósłby niższe koszty wynajmu samochodu przy przyjęciu stawki gotówkowej. Jak wyżej wskazano, stawka ta jest niższa, jednakże przy wynajmie gotówkowym istnieje wiele dodatkowych opłat, często obligatoryjnych, które podwyższają ogólny koszt wynajmu, zatem przyjęcie, że poszkodowany poniósłby jedynie koszty wynikające ze stawki najmu gotówkowego, jest nieuzasadnione. Pozwany nie wykazał, że korzystając z wynajmu gotówkowego poszkodowany poniósłby niższe koszty wynajmu.

Ponadto należy wskazać, że korzystanie z wynajmu gotówkowego wymaga od poszkodowanego zaangażowania własnych środków pieniężnych. Przyjęcie, iż jedynie koszty najmu gotówkowego pozostają w adekwatnym związku przyczynowym prowadziłoby do postawienia w mniej korzystnej sytuacji osób, które z przyczyn finansowych nie mogłyby z takiego najmu korzystać. Zatem uznanie, iż w adekwatnym związku przyczynowym pozostają jedynie koszty wynajmu pojazdu zastępczego ustalone na podstawie stawek gotówkowych, prowadziłoby do naruszenia prawa poszkodowanego do naprawienia szkody w całości.

Jednocześnie należy wskazać, że w myśl przepisu art. 361 § 2 k.c., obowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W celu ustalenia zakresu odpowiedzialności za następstwa zdarzenia koniecznym jest wykazanie istnienia adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy zachowaniem osoby, które spowodowało uszczerbek w majątku poszkodowanego, a spowodowaną szkodą. W realiach badanej sprawy, pomiędzy zdarzeniem a koniecznością wynajmu pojazdu zastępczego istnieje taki związek przyczynowy. Na skutek zdarzenia samochód poszkodowanego został uszkodzony i wymagał naprawy. Poszkodowany nie dysponował innym pojazdem, z którego mógłby korzystać w okresie naprawy własnego samochodu. Tym samym konieczność skorzystania przez poszkodowanego z pojazdu zastępczego nie budzi

wątpliwości, a wynikające z tego tytułu koszty stanowią szkodę, będącą następstwem przedmiotowego zdarzenia, do której naprawienia ubezpieczyciel był zobowiązany na podstawie umowy ubezpieczenia.

Nie może się ostać zarzut naruszenia art. 826 § 1 k.c. oraz art. 16 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 22 maja 2003 roku o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. nr 124, poz. 1152 ze zm.) w zw. z art. 362 k.c.

Zgodnie z art. 826 § 1 k.c., w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22 kwietnia 1997 r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16 października 1998 r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26 listopada 2002 r., I CKN 1993/00). Poszkodowany powinien więc - kierując się zasadą minimalizowania szkody - wynająć pojazd zastępczy, mając na uwadze koszt tych usług, odpowiadający średnim cenom, stosowanym na lokalnym rynku. Jednakże zasada minimalizacji szkody nie może prowadzić do pokrzywdzenia poszkodowanego, bądź ograniczenia jego prawa do naprawienia szkody. Pozwany wychodzi z założenia, iż poszkodowany w niniejszej sprawie winien był zminimalizować szkodę korzystając z wynajmu gotówkowego. Jednakże, jak już wyżej wskazano, korzystanie z tego rodzaju najmu wymaga zaangażowania przez poszkodowanego własnych środków finansowych, co znacznie ogranicza możliwość z korzystania z tej formy. Pozwany nie wykazał, iż poszkodowany miał możliwość skorzystania z wynajmu gotówkowego i poniesienia wynikających z tego tytułu kosztów. Z tej przyczyny nie sposób zarzucić poszkodowanemu, iż świadomie i umyślnie zwiększył zakres szkody poprzez skorzystanie z wynajmu bezgotówkowego, którego stawka jest wyższa niż wynajmu gotówkowego z wyżej wskazanych przyczyn. Ponadto w ocenie Sądu Odwoławczego narzucanie poszkodowanemu obowiązku korzystania z wynajmu gotówkowego jest zbyt daleko idące i ingeruje w prawo poszkodowanego do wyboru sposobu naprawienia szkody.

Pozwany nie wykazał również, iż przyjęta przez powoda stawka wynajmu bezgotówkowego jest zawyżona w stosunku do stawek średnich stosowanych na rynku lokalnym, z tego względu stawiany przez apelującego zarzut nie zasługiwała na uwzględnienie.

Podsumowując powyższy wywód stwierdzić należy, że wywiedziona przez pozwanego apelacja nie zawierała zarzutów, mogących podważyć trafność wyroku Sądu Rejonowego, w związku z czym, jako bezzasadna, podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c..

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 k.p.c.. Na koszty wygrywającego powoda złożyło się wynagrodzenie pełnomocnika procesowego, ustalone w kwocie 450 zł na podstawie § 2 pkt 3 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r., poz. 265 z późn. zm.).